

ведливе і безсторонне, старають ся забезпечити судовиків так, аби жаден не потребував брати хабарів. У нас коштував тоді молодий іспитований чоловік, що працював по сім годин денно, одного гульдена монети конвенційної, або 1 зл. 5 кр. на пера, чорнило і світло. За ту плату вимагали у нього не лише пильної праці і безсторонности, але ще й на те гляділи, аби одягав ся прилично, не приймав понижаючих його становище занять, бо се робило стид судовій інституції. Коли-б така аномалія витворила ся між робітниками, повстав би напевно страйк. Уся робота устала би, підприємство збанкрутувало би, а весь світ станув би в обороні покривджених. Завязались би ратункові комітети... Безплатні авскультанти страйку не робили, "сфери" страйку такого не бояли ся, бо знали, що чоловік, який стратив молодість на фаховім образованию в однім лише напрямі, не покине вибраної дороги і не піде рубати дров. Та що найцікавійше в тій нечуваній появі, то се, що до судової служби йшли люди найбільшій, сказати-б цвіт молододі інтелігенції, ті що не бояли ся праці, що мали серце чисте і чутливе на людську кривду. Вони лише сими ідеями кермували ся, бо матеріального інтересу не бачили жадного. Люди багаті, або такі, що мали за собою плечі, йшли до політики.

До таких вибраних недолею належав Остап Копач, якого так захвалював старий катехит. Була се селянська дитина з Мокрян під Самбором. Хтось там у селі звернув увагу на здібности хлопчини. Учитель-дяк став намовляти батька аби посилав хлопця до Самбора вчитися.

— Вправді голос у нього ні до чого, — говорив реєнтий батькови, — але за те головка, нівроку!

Старий Копач господар на чотирьох моргах мав його одинака. Він зміркував, що на таким ґрунті нема куди йти вати.. От може би хоч стільки привчив ся, аби потім став громадским писарем у селі, коли скінчить кілька літ у самбірській школі, а з нього був би не аби який поратуніок. Такий чоловік може і з полівною оженити ся. Наслідком таких міркувань відвів старий малого Остапа до Самбора і примістив у якогось сторожа на станції, та на власну "легуміну". Сей термін може буде мало кому відомий тепер. Легуміною називала ся та провізія, що батьки довозили своїм дітям школярам у натурі. Чинило се на тиждень два бохонці хліба,